

**ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ**

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΡΩΜΗ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
ΜΙΛΑΝΟ

Μιλάνο, 04 Σεπτεμβρίου 2025
Α.Π.Φ. 2510 /ΑΣ 722

ΠΡΟΣ: Υπουργείο εξωτερικών
- Β3 Δ/ση

ΚΟΙΝ: - Διπλ. Γραφείο κ. Πρωθυπουργού
Υπουργείο Εξωτερικών
- Διπλ. Γραφείο κ. Υπουργού
- Διπλ. Γραφείο κας Υφυπουργού κας Α. Παπαδοπούλου
- Διπλ. Γραφείο Υφυπουργού κ. Χ. Θεοχάρης
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
- Γραφείο κας Γεν. Γραμματέα ΔΟΣ & Εξωστρέφειας
- Α', Β' & Γ' Γεν. Δ/σεις
- Α1, Β1, Β2 & Γ2 Δ/σεις
- ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (μέσω ημών)

Πρεσβείες κ-μ ΕΕ και
Γραφεία ΟΕΥ αυτών

Ε.Δ.: -Πρεσβεία Ρώμης (μέσω ΥΠΕΞ)
-Γραφείο ΟΕΥ Ρώμης (μέσω ΥΠΕΞ)

ΘΕΜΑ: ΛΟΜΒΑΡΔΙΑ: Οικονομικός Πυλώνας της Ιταλίας και της Ευρωζώνης

Η Λομβαρδία επιβεβαιώνει τον ρόλο της ως βασικός μοχλός της ιταλικής οικονομίας και αναδεικνύεται σε έναν από τους σημαντικότερους οικονομικούς κόμβους της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με την **Eurostat** (βάσει στοιχείων 2023), η Περιφέρεια κατατάσσεται δεύτερη σε επίπεδο **ΑΕΠ** εντός της Ευρωζώνης, πίσω μόνο από την Ιλ-ντε-Φρανς, με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ύψους **490,1 δισεκατομμυρίων ευρώ**. Παρά το γεγονός ότι η εν λόγω Περιφέρεια του Παρισιού υπερβαίνει τα 860 δισ. ευρώ, η επίδοση της Λομβαρδίας υπογραμμίζει τη δυναμική της σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Λομβαρδία αντιπροσωπεύει ένα πραγματικό οικονομικό οικοσύστημα, όπου η ισχυρή βιομηχανική παραγωγή συνδυάζεται με ανεπτυγμένο τριτογενή τομέα, δημιουργώντας ένα περιβάλλον ανθεκτικό σε κρίσεις και ικανό να διατηρεί υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αν συγκρίνονταν με κράτη-μέλη της ΕΕ, η Λομβαρδία θα καταλάμβανε την δέκατη θέση στην Ευρώπη σε όρους συνολικού ΑΕΠ, υπερβαίνοντας χώρες όπως η Αυστρία, η Δανία και η Φινλανδία. Παράλληλα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της την κατατάσσει στην ίδια θέση, ελάχιστα χαμηλότερα από τη Γερμανία και τη Φινλανδία, αλλά σημαντικά υψηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Τα δεδομένα του Παρατηρητηρίου των Ελεύθερων Επαγγελματιών επιβεβαιώνουν τη συγκέντρωση παραγωγικής ισχύος στην Περιφέρεια: η Λομβαρδία συνεισφέρει το 23% του ιταλικού ΑΕΠ, ενώ ο πληθυσμός της αντιστοιχεί μόλις στο 16% του συνόλου της χώρας.

Η ανάλυση της Assolombarda καταγράφει ρυθμό ανάπτυξης 6,7% για την τετραετία 2019-2023, υπερβαίνοντας αισθητά την επίδοση της Ιταλίας (+4,6%) και άλλων μεγάλων ευρωπαϊκών οικονομιών όπως η Γερμανία (+0,5%) και η Γαλλία (+2,4%).

Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας, στο επίκεντρο του λεγόμενου «ευρωπαϊκού διαδρόμου» που συνδέει το Ρότερνταμ με το Αμβούργο και τις Άλπεις, προσφέρει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, καθιστώντας τη Λομβαρδία στρατηγικό κόμβο διασύνδεσης μεταξύ της κεντροευρωπαϊκής και της μεσογειακής οικονομίας. Η αγορά εργασίας επιβεβαιώνει τη δυναμικότητα του περιφερειακού οικοσυστήματος, καθώς καταγράφεται μείωση της ανεργίας κατά 28,8% την περίοδο 2019-2023, τοποθετώντας τη Λομβαρδία στην πέμπτη θέση μεταξύ των συγκρίσιμων ευρωπαϊκών περιφερειών ως προς τον δείκτη απασχόλησης. Αντίστοιχα, η ανεργία των νέων παρουσίασε μείωση 10,5% στο ίδιο διάστημα.

Ωστόσο, πίσω από τους θετικούς οικονομικούς δείκτες αναδεικνύεται ένα σημαντικό κοινωνικοοικονομικό ζήτημα: η ισχυρή ανάπτυξη δεν μεταφράζεται πάντοτε σε πραγματική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου για το σύνολο του πληθυσμού. Η πρωτεύουσα Μιλάνο, κεντρικός πυρήνας της περιφέρειας, παρουσιάζει από τα υψηλότερα κόστη στέγασης στην Ευρώπη, με μισθώματα που υπερβαίνουν τα 1.200 ευρώ μηνιαίως για μικρά διαμερίσματα στο κέντρο και που σε οικογενειακές κατοικίες μπορεί να φτάσουν τα 2.500 ευρώ στις δημοφιλέστερες περιοχές. Παρόμοιες αυξήσεις παρατηρούνται σε Μπέργκαμο, Μπρέσια, Κόμο και Βαρέζε, όπου οι τιμές ακινήτων έχουν αυξηθεί έως και 30% από το 2019.

Το συνολικό κόστος ζωής στη Λομβαρδία υπερβαίνει κατά 15% τον μέσο όρο του ιταλικού Νότου, επιβαρύνοντας ιδιαίτερα τα μεσαία εισοδήματα. Μια τυπική οικογένεια δαπανά 400-500 ευρώ περισσότερα μηνιαίως σε σχέση με αντίστοιχες οικογένειες στη Σικελία ή την Πούλια. Το αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση κοινωνικών ανισοτήτων, με τους υψηλόβαθμους επαγγελματίες να αποκομίζουν τα μεγαλύτερα οφέλη από την οικονομική ανάπτυξη, ενώ οι εργαζόμενοι με τυπικές αποδοχές δυσκολεύονται να διατηρήσουν αντίστοιχο βιοτικό επίπεδο.

Σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, η Λομβαρδία διαφέρει από την Ιλ-ντε-Φρανς, καθώς δεν επωφελείται από αυτό που οι οικονομολόγοι και οι γεωγράφοι αποκαλούν «φαινόμενο πρωτεύουσας», δηλαδή τη συγκέντρωση θεσμών και οικονομικών δραστηριοτήτων σε μία μητροπολιτική περιοχή. Η Λομβαρδία λειτουργεί ως πολυκεντρικό δίκτυο, όπου Μιλάνο, Μπέργκαμο, Μπρέσια και άλλες πόλεις συνεργάζονται και αλληλοτροφοδοτούνται, δημιουργώντας ένα διάχυτο οικονομικό οικοσύστημα που μετατρέπει ολόκληρη την περιφέρεια σε παραγωγικό κόμβο.

Εν κατακλείδι, η Λομβαρδία αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους οικονομικούς πυλώνες της Ευρώπης, με επιδόσεις που την κατατάσσουν στην κορυφή της Ευρωζώνης. Η επιτυχία της βασίζεται στη διαφοροποιημένη παραγωγική δομή, στη στρατηγική της θέση και στη δυναμική αγορά εργασίας. Ωστόσο, οι κοινωνικές προκλήσεις που προκύπτουν από το υψηλό κόστος ζωής και την ανισότητα υπογραμμίζουν την ανάγκη για πολιτικές που θα διασφαλίσουν ότι η οικονομική ανάπτυξη μεταφράζεται σε ευημερία για το σύνολο του πληθυσμού.

ΠΑΓΩΝΑ ΛΑΡΔΑ
Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης, Αρμόδια για τη Βιομηχανία
- Γενική Γραμματέας Βιομηχανίας

- ENTERPRISE GREECE

- ΕΛΛΗΝΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑ
- ΕΛΛΗΝΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (ΣΕΒ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΒΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΣΕΒΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΠΣΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ & ΠΕΙΡΑΙΑ (ΣΒΑΠ)
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ